

Nr 77.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående befrielse för förre vaktmästaren S. O. Gustafsson och dödsboet efter förre vaktmästaren E. D. Ottersten från viss ersättningskyldighet; given Stockholms slott den 10 februari 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 februari 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, FÖRSLUND, ERIKSSON, SIRINDLUND.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Möller, anför:

Genom Stockholms rådhusrätts laga kraftvunna utslag den 6 juni 1922 dömdes dåvarande vaktmästarne hos kommerskollegium S. O. Gustafsson och E. D. Ottersten, vilka under tjänstgöring av ämbetsverkets medel tillgripit och förskingrat 3,311 kronor 50 öre respektive 11,550 kronor, att hållas till straffarbete, Gustafsson under 1 år 3 månader och Ottersten under 1 år 6 månader, varjämte de förklarades ovärdiga att i rikets tjänst vidare nyttjas. Tillika förpliktades de att till kollegium utgiva, Gustafsson 3,334 kronor 50 öre och Ottersten 11,573 kronor.

I särskilda till Kungl. Maj:t ställda skrifter hava dels Gustafsson, dels ock Hildur Ottersten i egenskap av änka efter Ottersten, som avlidit den 6 juni 1936, anhållit om befrielse från ersättningskyldighet, Gustafsson för nyssnämnda belopp 3,334 kronor 50 öre och Hildur Ottersten för dödsboets räkning för ett belopp av 11,452 kronor 33 öre.

Gustafsson har till stöd för sin framställning åberopat, att han till följd av lungtuberkulos vore oförmögen till arbete, att han för sitt uppehälle åtnjöte understöd av fattigvården samt att någon möjlighet för honom att vare sig nu eller i framtiden utgiva beloppet ifråga icke torde förefinnas.

Hildur Ottersten har framhållit, att sedan det ursprungliga ersättningsbeloppet, 11,573 kronor, efter under år 1922 företagna utmätningar nedbringats till förut angivna summa, 11,452 kronor 33 öre, några utmätningssbara tillgångar i dödsboet icke förefunnos.

Vid Hildur Otterstens ansökning har fogats avskrift av en den 16 september 1936 vid Stockholms rådhusrätt inregistrerad bouppteckning efter E. D. Ottersten utvisande, att denne såsom stärbhusdelägare efterlämnat, förutom änkan, en adoptivson, född 1926, för vilken Hildur Ottersten enligt lag utövade förmynderskapet; att boets tillgångar utgjort 631 kronor och dess skulder jämte begravningskostnader 654 kronor; samt att den avlidne insatt änkan såsom förmånstagare till tre hos livförsäkringsbolaget De Förenade tecknade livförsäkringsbrev, varå efter avdrag av lån och premier utbetalats 4,996 kronor 19 öre.

Över ansökningarna hava, efter remisser, kommerskollegium den 5 och statskontoret den 31 januari 1939 avgivit utlåtanden.

Vid kollegii utlåtande över den av Gustafsson gjorda ansökningen äro fogade två av Stockholms polis ordonnansavdelning avgivna, den 19 april 1930 och den 25 maj 1938 dagtecknade rapporter, varav framgår bland annat, att Gustafsson, som är född år 1885, sedan år 1925 varit oförmögen till arbete på grund av lungtuberkulos; att han sedan nämnda tid åtnjuter understöd från fattigvården, vilket för närvarande utgår med 80 kronor för månad; samt att han sedan en följd av år ej taxerats för inkomst.

För egen del har *kommerskollegium* anfört i huvudsak följande:

Vad anginge Gustafssons ansökning finge kollegium, under åberopande av innehållet i polisrapporterna, förorda framställning till riksdagen att bifalla ansökningen.

I dödsboets efter Ottersten ansökning hade skuldbeloppet upptagits något för högt. Vid dess beräkning borde nämligen hänsyn tagas — förutom till i ansökningen omförmälda utmätningar år 1922 — till följande förhållande. År 1921 hade av vissa befattningshavare hos ämbetsverket inköpts åttio stycken svenska statens samma år utgivna premieobligationer, varå eventuellt utfallande vinst skulle fördelas mellan medlemmarna av denna »obligationsförening» i förhållande till vars och ens insats. Otterstens insats hade utgjort dels 50 kronor för en hel obligation dels ock 1 krona 28 öre, utgörande viss andel av inköpssumman för från en medlem av »föreningen» inköpta två obligationer. Vid sedermera verkställda dragningar hade vinst utfallit å »föreningen» tillhöriga obligationer, varvid å Otterstens insats be-

löpande andel, 10 kronor 15 öre, enligt givet bemyndigande överlämnats till kollegium såsom avbetalning å kollegii fordran hos Ottersten. Nämda fordran hade härigenom nedbringats till 11,442 kronor 18 öre. År 1929 hade efter utlottning bland medlemmarna viss obligation tilldelats Ottersten, vilken obligation lämnats i kollegii förvar. Såväl denna obligation som de två obligationer, i vilka Ottersten innehade andel, hade sedermera utbytts mot premieobligationer av år 1936. Med avseende å Otterstens obligation samt andel i två obligationer hade denne medgivit kollegium rätt att försälja såväl obligationen som andelen samt med försäljningsbeloppet nedbringa skulden.

Med hänsyn till vad dödsboet anfört till stöd för sin ansökning ville kollegium förorda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att bifalla ansökningen på så sätt, att dödsboet befriades från ersättningsskyldighet för det belopp, varmed Ottersten vid sin död häftade i skuld till kollegium, nämligen 11,442 kronor 18 öre med avdrag för vad som kunde erhållas genom försäljning av förenämnda obligation och andel i två obligationer.

Statskontoret har tillstyrkt bifall till ansökningarna, på sätt kommerskollegium förordat.

Med hänsyn till vad som upplysts om Gustafssons ekonomi och övriga *Departements-* förhållanden samt dödsboets efter Ottersten ekonomiska ställning anser även *chefen.* jag mig böra tillstyrka, att sökandena på sätt ämbetsverken föreslagit befrias från ifrågavarande dem åliggande ersättningsskyldighet.

Enär dylikt efterskänkande allenast lärer kunna äga rum efter riksdagens medgivande, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre vaktmästaren S. O. Gustafsson och dödsboet efter förre vaktmästaren E. D. Ottersten må befrias, Gustafsson från honom genom Stockholms rådhusrätts utslag den 6 juni 1922 ålagd skyldighet att till kommerskollegium utgiva 3,334 kronor 50 öre samt dödsboet från ersättningsskyldighet för det belopp, varmed Ottersten enligt samma utslag vid sin död häftade i skuld till kollegium, eller 11,442 kronor 18 öre, efter avdrag av det belopp, som kan erhållas vid försäljning av Ottersten tillhöriga i kollegii förvar befintlig svenska statens premieobligation av år 1936 samt andel i två dylika obligationer.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Knut von Horn.